

« کسانی که در کارهای نیک پیشتازند، بهشت هایی جاویدان که بدان درآیند و آنجا به دستبندهایی زرین و زیورهایی از مروارید آراسته گردند و تن پوش شان حریر یا پرند است.» سوره فاطر (آیه 33)

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دانشکده هنرهای کاربردی

پایاننامه تحصیلی جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد
رشته صنایع دستی گرایش طراحی و تولید

عنوان

بررسی زیورآلات وابسته به پوشاک مردان در عهد قاجار

استاد راهنما

دکتر احمد تندی

عنوان بخش عملی

طراحی زیورآلات وابسته به پوشاک مردان

استاد مشاور

سرکار خانم ساغر کریمی

نگارش و تمقیق

هاجر صالح

بهمن ۱۳۹۲

تعهدنامه

اینجانب اعلام می‌دارم که تمام فصلهای این پایان نامه و اجزاء مربوط به آن برای اولین بار (توسط اینجانب) انجام شده است. برداشت از نوشتهها، کتب، پایاننامهها، اسناد، مدارک و تصاویر پژوهشگران حقیقی یا حقوقی (فارسی و غیرفارسی) با ذکر مآخذ کامل و به شیوه تحقیق علمی صورت گرفته است.

بدیهی است در صورتی که خلاف موارد فوق اثبات شود مسوولیت آن مستقیماً به عهده اینجانب خواهد بود.

تاریخ

امضاء

سپاس خداوندگاری که از این دنیا بهترین بایش را به من هدیه داد

تقدیم به پدر و مادر عزیزم

ای کاش می شد تنها لحظه ای از بودنتان را سپاس گزار باشم، آرامم کردی با وجودتان.

بودید در همه ی لحظه هایم...

حالا من و لحظه هایم می خواهیم بوسه ای بردستان شامز نیم، دلم را گرم کنید به همیشه بودنتان، حالم خوش است با وجودتان

تقدیر از اساتید بہراہ:

از جناب آقای دکتر تندی بہ دلیل حمایت و اورہنہائی ہائشان پاسکزارم.

ہمچنین از ہماری اساتید محترم، دکتر آشوری، دکتر سامانیان، مهندس کلانی و سرکار خانم ساغر کریمی

کمال تشکر و قدردانی را دارم.

چکیده :

شناخت زیورآلات وابسته به پوشاک مردان در عهد قاجار و بررسی امکان روزآمد نمودن زیورآلات مناسب پوشاک مردان، مهم‌ترین هدفی است که این رساله دنبال کرده است. برای شناخت زیورآلات وابسته به پوشاک، به آگاهی اجمالی از تاریخچه‌ی زیورآلات وابسته به پوشاک در دوران قاجار و بیشترین کاربری این نوع زیور در بین طبقات اجتماعی نیازمندیم. پیشینه‌ی استفاده از زیورآلات وابسته به پوشاک به قبل از اسلام بر می‌گردد اما با ظهور اسلام، نوع و جنس کاربری زیورآلات مخصوصاً برای مردان تغییر کرد و بسته به شرایط اجتماعی و فرهنگی و سیاسی و معیشتی در دوران مختلف رشد کرده یا دچار ضعف شده است. آفرینش زیبایی در هنر ایران بر اصل تزئین استوار بوده و زیورآلات به عنوان اشیاء نفیس و زیبا همواره مورد توجه و از اهمیت ویژه‌ای برخوردار می‌باشد، هم به لحاظ زیبایی بصری و شوکت و هم به لحاظ دارایی، نمودار موثری از توانایی و قدرت بوده‌اند. از ویژگی‌های زیورآلات دوره‌ی قاجار، وفور قطعات طلاکاری است که معمولاً بر یک رویشان مینای تابناک کار شده و روی دیگرشان سنگ‌های قیمتی سوار شده است. به طور کلی هنر دوره‌ی قاجار در خدمت دربار بوده و از هر طریقی و از هر ابزاری برای تاکید بر بزرگی نمایی قاجارها و هویت دار کردن این سلطنت بهره می‌گرفتند و هنر جواهرسازی نیز از این مائده مستثنی نبوده است. لازم به ذکر است زیورآلات قاجاری تا حدی از نظر تکنیک ساخت و طراحی فرم تحت تاثیر جواهرسازی غرب تحول یافت. بررسی‌های اسنادی انجام شده و تحلیل‌های تصویری بر اساس نگاره‌ها و عکس‌ها، به روش توصیفی صورت گرفته، بیان‌کننده‌ی این است که استفاده از زیورآلات وابسته به پوشاک در مردان، مخصوص قشر تجملگرای وابسته به دربار بوده است.

اگرچه ایرانیان در همه ادوار در خودآرایی اسلوب خاص خود را داشتند. اما از پایان دوره‌ی قاجار به بعد این امر تحت تاثیر جوامع غرب دچار نوعی سردرگمی در نوع پوشش و استفاده از زیورآلات شده است که باید مورد توجه قرار گیرد آن هم از سوی ملتی که دارای فرهنگ و تمدن بسیار غنی است.

کلید واژه : قاجاریه، پوشاک مردان، زیورآلات وابسته به پوشاک، تزئین

فهرست مطالب :

د	چکیده
ح	فهرست مطالب
و	فهرست جداول
ط	فهرست تصاویر

۱	مقدمه
---	-------

فصل یک : کلیات تحقیق

فصل دوم : شرایط سیاسی - فرهنگی و اجتماعی ایران در عهد قاجار

۱۰	تقسیم بندی تاریخی دوره قاجار
۱۲	نگاهی به اوضاع سیاسی ایران در دوره قاجار
۱۳	نگاهی به اوضاع فرهنگی ایران در دوره قاجار
۱۴	نگاهی به طبقات اجتماعی ایران در دوره قاجار

فصل سوم : پوشاک مردان در عهد قاجار

۱۶	تعریف پوشاک
۱۸	معرفی پوشاک مردان قاجاری
۲۲	معرفی پارچه های سنتی و رودوزی ها
۳۷	بررسی پوشاک طبقه های اجتماعی عهد قاجار
۴۵	لباس افتخار

فصل چهارم : زیورآلات وابسته به پوشاک

۴۷	تعریف زیورآلات
----	----------------

۴۷	تعریف سنگهای قیمتی
۴۷	جواهرات سلطنتی در تاریخ
۴۹	معرفی زیورآلات الحاقی
۵۷	معرفی زیورآلات وابسته به پوشاک، شاهان عهد قاجار و سابقه استفاده آنها در دوران مختلف
۸۸	توصیف زیورآلات وابسته به پوشاک در عهد قاجار
۹۷	آشنایی با تکنیکهای ساخت زیورآلات در دوران قاجار
۱۰۱	زرگری و جواهرسازی
۱۰۶	پینویس
۱۰۷	نتیجه گیری
۱۱۱	بخش عملی پایان نامه
۱۱۸	منابع و مأخذ
۱۲۴	پیوست
۱۲۵	چکیده انگلیسی

فهرست جداول:

معرفی پارچه‌های سنتی رایج در دوره‌ی قاجار

۲۴	۱-۱: زری بافی
۲۶	۱-۲: دارایی
۲۷	۱-۳: مخمل بافی
۲۹	۱-۴: ترمه

رودوزی‌ها

۳۱	۲-۱: گلابتون دوزی
۳۱	۲-۲: زهره دوزی
۳۲	۲-۳: سرمه دوزی
۳۳	۲-۴: شرفه دوزی
۳۳	۲-۵: شمسه دوزی
۳۴	۲-۶: مروارید دوزی
	۲-۷: نقده دوزی
۳۵	۲-۸: یراق دوزی
۳۶	۲-۹: ملیله دوزی

جدول بررسی پوشاک بکار رفته در بین طبقات اجتماعی

۳۷	۳-۱: جدول پوشاک شاهان
۳۹	۳-۲: جدول پوشاک دیوانیان و درباریان
۴۰	۳-۳: جدول پوشاک تجار و پیشه‌وران
۴۱	۳-۴: جدول پوشاک مدارس
۴۲	۳-۵: جدول پوشاک نظامیان
۴۴	۳-۶: جدول پوشاک مردم عادی (طبقه کارگر)
۴۹	۴: جدول معرفی زیور آلات الحاقی

- ۵۸ ۵-۱: جدول زیورآلات الحاقی مربوط به دورهی آغامحمدخان
- ۶۰ ۵-۲: زیورآلات الحاقی مربوط به دورهی فتحعلی شاه
- ۶۲ ۵-۲-۱: جدول مربوط به فتحعلی شاه با جقه
- ۶۳ ۵-۲-۲: جدول مربوط به جقه‌های دوره قاجار
- ۶۴ ۵-۲-۳: جدول مربوط به زیورآلات فتحعلی شاه در دو نگاره
- ۶۵ ۵-۲-۴: جدول مربوط به فتحعلی شاه در نگاره
- ۶۷ ۵-۲-۵: جدول مربوط به نیم تاج‌های فتحعلی شاه
- ۶۸ ۵-۲-۶: جدول مربوط به گل سینه‌های فتحعلی شاه
- ۶۹ ۵-۲-۷: جدول مربوط به نگاره ای از شاهزاده ای با پسرش مزین به زیورآلات
- ۶۹ ۵-۲-۸: جدول جقه پر طاووسی و کمربند مزین
- ۷۰ ۵-۲-۹: جدول شاهزادگان و نجبا با زیورآلات وابسته به پوشاک
- ۷۲ ۵-۳-۱: جدول زیورآلات وابسته به پوشاک محمدشاه قاجار
- ۷۵ ۵-۴-۱: جدول مربوط به ناصرالدین شاه
- ۷۶ ۵-۴-۲: جدول ناصرالدین شاه در ولیعهدی
- ۷۷ ۵-۴-۳: جدول جقه دوره
- ۷۹ ۵-۴-۴: جدول مربوط به گل سینه‌های ناصری
- ۸۰ ۵-۴-۵: جدول بازو بند
- ۸۲ ۵-۴-۶: جدول نشان‌ها
- ۸۳ ۵-۴-۷: جدول ساعت‌ها
- ۸۵ ۵-۴-۸: جدول گل کمر
- ۸۷ ۵-۵-۱: جدول مظفرالدین شاه، محمدعلی شاه، احمدشاه
- ۵-۶: جدول توصیفی زیورآلاتی که به صورت الحاقی بر تن پوش‌ها استفاده می‌شده است
- ۸۸ ۵-۶-۱: جدول بازوبند
- ۸۹ ۵-۶-۲: جدول تکمه
- ۹۰ ۵-۶-۳: جدول جقه
- ۹۱ ۵-۶-۴: جدول خنجر

۹۲	۵ - ۶ - ۵ : جدول ساعت
۹۳	۵ - ۶ - ۶ : جدول سردوشی
۹۴	۵ - ۶ - ۷ : جدول گل سینه
۹۵	۵ - ۶ - ۸ : جدول گل کمر
۹۶	۵ - ۶ - ۹ : جدول مدالیون و نشان
۱۰۴	۵ - ۷ - ۱ : جدول تکنیک‌های رایج در دوره‌ی قاجار

فهرست تصاویر :

- ۲۴ .۱ پارچه زری نفیس با نقش اژدها و سیمرغ
 - ۲۴ .۲ پارچه زربفت
 - ۲۶ .۳ پارچه دارایی
 - ۲۷ .۴ پارچه مخمل
 - ۲۹ .۵ پارچه ترمه
 - ۲۹ .۶ نمونه‌های از پارچه ابریشمین
 - ۳۱ .۷ گلابتون دوزی
 - ۳۱ .۸ زغره دوزی
 - ۳۲ .۹ سرمه دوزی
 - ۳۳ .۱۰ شرفه دوزی
 - ۳۳ .۱۱ شمسه دوزی
 - ۳۴ .۱۲ مروارید دوزی
 - ۳۴ .۱۳ نقده دوزی
 - ۳۵ .۱۴ یراق دوزی
 - ۳۶ .۱۵ مليله دوزی
 - ۳۷ .۱۶ تصویر فتحعلی شاه با لباسی با نقش ترمه و شال کمری و رودوزی بالاتنه
 - ۳۷ .۱۷ تصویر محمد شاه با لباسی از جنس مخمل و با شال کمر کشمیری
 - ۳۷ .۱۸ تصویر محمد شاه با لباسی از جنس ترمه ابریشمین
 - ۳۸ .۱۹ تصویر ناصرالدین شاه با لباسی از ترمه ابریشمین
 - ۳۸ .۲۰ تصویر ناصرالدین شاه با لباسی از جنس مخمل و یراق دوزی شده
 - ۳۸ .۲۱ تصویر مظفرالدین شاه
 - ۲۲ .۲۲ تصویر محمد علی شاه با لباس رسمی در مراسم تاج گذاری که از جنس ترمه ابریشمین و رودوزی شده
- ۳۸
- ۳۸ .۲۳ تصویر احمد شاه

۴۰. ۲۴. تصویر علی خان ظهیرالدوله با جبهه و عصا
۲۵. تصویر علی خان ظهیرالدوله در لباس ایشیک آقاباشی
۲۶. تصویر محمد حسن میرزا ولیعهد
۲۷. تصویر علیقلی میرزا اعتضادالسلطنه وزیر علوم
۲۸. تصویر غلامحسین خان غفاری کاشی ملقب به وزیر مخصوص و بعداً صاحب اختیار
۲۹. تصویر میرزا علی اصغر خان امین السلطان در لباس رسمی
۳۰. تصویر امامقلی میرزا عماد الدوله
۴۰. ۳۱. تصویر سلیمان خان افشار صاحب اختیار
۴۱. ۳۲. تصویر جمعی از تجار و اعضای آنها در زمان ناصرالدین شاه
۳۳. تصویر جمعی از تجار در زمان ناصرالدین شاه
۴۱. ۳۴. تصویر معلمان و شاگردان مدرسه نظام ناصری در دوره ناصرالدین شاه
۴۲. ۳۵. تصویر شاگردان مدرسه علمیه شرف مظفری
۳۶. تصویر سفرای خارجی و نظامیان
۴۲. ۳۷. تصویر نظامیان
۴۳. ۳۸. تصویر سربازان
۴۳. ۳۹. تصویر مردم در کوچه و بازار
۴۴. ۴۰. تصویر عتیقه فروشان ایرانی
۴۱. ۴۱. تصویر مردم عادی
۴۹. ۴۲. تصویر بازوبند میناکاری شده، مرصع به الماس و یاقوت
۴۹. ۴۳. تصویر تکمهی دورهی پهلوی
۴۴. ۴۴. تصویر جقه مرصع به فیروزه متعلق به ناصرالدین شاه
۵۰. ۴۵. تصویر خنجر مرصع به جواهر و میناکاری شده
۵۱. ۴۶. ساعت مینا کاری شده دوران مظفرالدین شاه قاجار
۵۲. ۴۷. تصویر سر دوشی محمد شاه مکلل به الماس و مروارید
۴۸. ۴۸. تصویر گل سینه مزین به الماس و زمرد و یاقوت، میناکاری شده و مزین به تصویر فتحعلی شاه
۵۳. ۴۹. تصویر گل کمر مرصع به یاقوت و الماس دورهی مظفرالدین شاه

۵۰. تصویر نشان شیر و خورشید
۵۱. تصویر نشان‌های اقدس و مقدس و قدس
۵۲. تصویر سمت راست مدال اقدس بر سینه ویتوریو امانوئل سوم پادشاه ایتالیا و دو تصویر سمت چپ
۵۳. نشان آفتاب به النا پتروویچ همسر شاه ایتالیا
۵۴. تصویر آغامحمد خان قاجار با تاج و بازوبند و ساعت جیبی، سردوشی و خنجر مرصع به جواهر به رقم میرزا بابای نقاش باشی
۵۵. تصویر فتحعلی شاه، طراحی سر رابرت کرپورتر، ۱۸۱۷ م، با تاج کیانی و جقه‌های متفاوت، سردوشی و زیورآلات مرصع به جواهر
۵۶. تصویر تاج کیانی، موزه جواهرات ملی ایران
۵۷. تصویر فتحعلی شاه با تاج، جقه و بازوبند، سر آستین و کمر بند مرصع به مروارید و جواهر اثر مهر علی، ۱۸۱۳ م
۵۸. تصویر جقه فتحعلی شاه
۵۹. تصویر جقه فتحعلی شاه
۶۰. تصویر جقه فتحعلی شاه
۶۱. تصویر فتحعلی شاه با زیورآلات
۶۲. تصویر فتحعلی شاه با زیورآلات
۶۳. تصویر فتحعلی شاه با زیورآلات
۶۴. تصویر فتحعلی شاه با زیورآلات
۶۵. تصویر نیم تاج‌های مرصع
۶۶. تصویر نیم تاج‌های مرصع فتحعلی شاه قاجار
۶۷. تصویر گل سینه‌های فتحعلی شاه قاجار
۶۸. تصویر گل سینه‌های فتحعلی شاه قاجار
۶۹. تصویر شاهزاده ای با پسرش
۷۰. تصویر جقه پر طاووسی و کمر بند مزین، مینا کاری شده با طلا و سنگ
۷۱. تصویر مردی اشرافی با قبا و شنل و تاج کلاه مرصع به جواهر و مروارید
۷۲. تصویر شاهزاده عباس میرزا با تاج و بازوبند مرصع و گردن بند حمایل از مروارید
۷۳. تصویر تاج کلاهی که مروارید دوزی شده و مورد استفاده عباس میرزا پسر فتحعلی شاه قاجار

۷۴. تصویر محمد شاه
- ۷۷ ۷۵. تصویر محمد شاه با تاج کلاه و سردوشی و با جقه متفاوت
۷۶. تصویر ملکه ویکتوریا با نشان آفتاب
- ۷۶ ۷۷. تصویر ناصرالدین شاه
- ۷۸ ۷۸. تصویر ناصرالدین شاه در ولیعهدی با تاج کلاه و کلیجهای بلند
- ۷۷ ۷۹. دو تصویر ناصرالدین شاه با کلاه و جقه های متفاوت
۸۰. تصویر ناصرالدین شاه با کلاهی مزین به جقه
۸۱. تصویر ناصرالدین شاه با کلاهی مزین به جقه
۸۲. تصویر جقه
- ۷۸ ۸۳. تصویر جقه
۸۴. تصویر جقه
۸۵. تصویر جقه
۸۶. تصویر جقه
- ۷۹ ۸۷. تصویر جقه
۸۸. تصویر جقه
۸۹. تصویر جقه معروف به جقه نادری
۹۰. تصویر مربوط به گل سینه‌ها
- ۸۰ ۹۱. تصویر مربوط به گل سینه‌ها
۹۲. تصویر مربوط به گل سینه‌ها
۹۳. تصویر مربوط به گل سینه‌ها
۹۴. تصویر بازوبند مرصع
- ۸۱ ۹۵. تصویر بازوبند میناکاری شده
۹۶. تصویر بازوبند و دستبند مرصع
- ۸۲ ۹۷. تصویر بازوبند میناکاری شده با تصویر شاهزاده محمدعلی میرزا قاجار
۹۸. تصویر نشان شیر و خورشید و تمثال امام علی
۹۹. تصویر مدال میناکاری مزین به الماس، یاقوت و زمرد
۱۰۰. تصویر ساعت میناکاری شده

	۱۰۱. تصویر ساعت میناکاری شده
	۱۰۲. تصویر جفت سنجاقی مرصع به الماس و یاقوت کبود
۸۴	۱۰۳. تصویر نشان مرصع به برلیان
	۱۰۴. تصویر نشان کلاه ناصرالدین شاه
	۱۰۵. تصویر قلاب یا گل کمر مرصع به زمرد
۸۵	۱۰۶. تصویر گل کمر مرصع به یاقوت و الماس
۸۷	۱۰۷. تصویر خنجر مرصع به یاقوت برمه ای
	۱۰۸. تصویر مظفرالدین شاه
	۱۰۹. تصویر محمدعلی شاه
	۱۱۰. تصویر احمدشاه
۸۸	۱۱۱. تصویر شاهان توصیف بازوبند
۸۹	۱۱۲. تصویر شاهان توصیف تکمه
۹۰	۱۱۳. تصویر شاهان توصیف جقه
۹۱	۱۱۴. تصویر شاهان توصیف خنجر
۹۲	۱۱۵. تصویر شاهان توصیف ساعت
۹۳	۱۱۶. تصویر شاهان توصیف سردوشی
۹۴	۱۱۷. تصویر شاهان توصیف گل سینه
۹۵	۱۱۸. تصویر شاهان گل کمر
۹۶	۱۱۹. تصویر نشانها

مقدمه:

هنر از جمله نیازهای بشری است که همواره در طی دوران زندگی با وی همراه بوده است. بشر اولیه از همان ابتدا در پی آفرینش ابزارهای کاربردی، به تزیینانها نیز می‌پرداخته و آثار بدیعو زیبایی به وجود می‌آورد. به این وسیله ذوق خود را متجلی و به نیازهای مادی و معنوی خود پاسخ می‌داده است.

هر نسلی در هر زمانی وظایفی نسبتاً مفیدی را انجام می‌دهد و نتایج فکری و عملی زمان خود را به نسل‌های بعد از خود انتقال می‌دهد و بدین ترتیب زمینه‌ی ترقی و شناخت را فراهم می‌آورد. اما جستجو در میان صفحات تاریک و روشن دفتر روزگار به امید یافتن هویت‌های گمشده، نیازمند گذار از دروازه‌های تاریخ است، بررسی زیورآلات وابسته به پوشاک مردان در عهد قاجار، به عنوان بخش کوچکی از عناصر سازنده‌ی تاریخ هنرمی‌باشد. زمانی که از زیورآلات و پوشاک دوره‌ی سخن به میان می‌آوریم، زبان زیورآلات و پوشاک مورد توجه ماست. زیورآلات بازتاب نیاز درونی انسان به خود آرایی است در نتیجه یکی از قدیمی‌ترین بخش از هنر تزیینی به شمار می‌آیند. انسان از همان دوران نخستین برای زیباسازی خود از اشیاء و وسایل موجود در طبیعت استفاده می‌کرد و هم اکنون نیز رسم‌زیباسازی پا برجاست. تن‌پوش‌ها و زیورآلات، به صورت رمزیو نمادین، مفهوم یا مفاهیمی را در جامعه می‌رسانند، زیورآلاتی که نشان دهنده‌ی پایگاه و منزلت اجتماعی، اقتصادی، مذهبی، شغلی و حال و احوال روحی پوشندگان‌ها هستند و تفاوت‌های جنسی و سنی و جایگاه و مقام طبقاتی افراد را در گروه‌های اجتماعیهویت قومی مختلف می‌نمایانند.

شاهان در عهد قاجار علاقه وافری به زیورآلات و جواهرات داشتند، زیورها نمادی از شوکت و جلال آنان بوده است و از آنجایی که شیوه‌ی پوشش مردم از سوی دولتو حکومت وقت - مانند احکام و اوامر پادشاه - به مردم دیکته می‌شد بخش اعظم تغییر در وضعیت پوششی شهروندان از سوی پادشاهان و جدا از سلیقه‌ی روز و از پیش تعیین شده به سایرین ابلاغ می‌شده است و همین‌طوربخش دیگر که با اعتقادات و مذهب مردم عجین بوده، تأثیر به‌سزایی در نوع پوشش آن‌ها داشته است.

در این پژوهش شناخت زیورآلات وابسته به پوشاک، به علت اندک بودن نمونه‌های معتبر و مدرک دار، نگاره‌ها و عکس‌ها، منابع ارزشمند آگاهی ما از جواهرهای بکاررفته در زیورآلات، زیورآلات وابسته به پوشاک و نوع پوشاک دوره‌ی قاجاریه می‌باشد.

پژوهش حاضر با بررسی و مطالعات کتابخانه ای نمونه های موجود، وجهی توصیفی و تشریحی دارد، شناخت و معرفی زیورآلات وابسته به پوشاک در مردان در عهد قاجار و بررسی امکان روزآمد نمودن زیورآلات مناسب پوشاک مردان، از اهداف اصلی تحقیق حاضر است؛ چرا که به دلیل عدم توجه به این امر، امروزه طراحی زیورآلات دچار سردرگمی شده است؛ و از اهداف فرعی این تحقیق نیز طبقه بندی زیورآلات وابسته به پوشاک مردان با توجه به طبقات مختلف اجتماعی و شناخت تکنیک‌های بکاررفته در این زیورآلات و در نهایت شناخت و دریافت معنا و مفهومی است که در زیورآلات وابسته به پوشاک کار شده است. این پژوهش شامل چهار فصل است.

فصل اول به کلیات تحقیق، شامل بیان مسئله، اهداف، ضرورت، پیشینه و سؤالات تحقیق پرداخته است. در فصل دوم به توصیف شرایط سیاسی - فرهنگی و اجتماعی ایران در عهد قاجار پرداخته شده است. در فصل سوم، تعریفی از پوشاک، نوع پوشاک مردان قاجاری و پارچه های سنتی و رودوزی‌ها، ارائه شده و به توصیف پوشاک در بین طبقات اجتماعی عهد قاجار اشاره شده است. در فصل چهارم به تعریف زیورآلات و سنگ‌های قیمتی و معرفی زیورآلات الحاقی و به توصیف تکنیک‌های ساخت زیورآلات پرداخته شده است.

و در نهایت، پس از نتیجه گیری، گزارشی از کار عملی که مربوط به ساخت سنجاق سینه برای مردان عصر حاضر با تکیه به یافته های قاجار، بر پایه اطلاعاتی بر گرفته از اصول و هویت ایرانی - اسلامی. پرداخته شده است.

نظر به اینکه زیورآلات نقش به سزایی در ساختن هویت اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، مذهبی یک ملت دارد، تنها با توجه به این باورهاست که می‌توان از هویت زدایی جلوگیری کرد و شاخصه های قومی و فرهنگی را احیا نمود.

توجه به اهمیت تبلیغ در راستای مناسب پوشیدن و آرایش درست پوشاک به زیورآلاتی که برگرفته از فرم‌ها و مفاهیم معنوی می‌باشد، در عین رواج فرهنگ ایرانی - اسلامی به جای ترویج فرهنگ غرب، باعث گسترش فرهنگ ایرانی در سایر نقاط جهان شویم؛ و به عبارت دیگر از این طریق با بالا بردن سطح آگاهی جامعه از اهمیت پوشاک مردانه و آرایه‌ها و زیورآلات وابسته به آن، می‌توان در جهت نمایش وجهی خوب بصری فرهنگ ایرانی در بین دیگر ملت‌ها گام اساسی برداشت.

و در آخر این سخن: از حضرت امیرالمومنین منقولست که : باید از برای برادر مومن خود زینت کنید
چنانچه از برای بیگانه زینت می کنید که خواهید شما را به نیکوترین هیئتی ببیند.(ص ۳- فصل اول. کتاب حلیه
المتقین. علامه جعفر مجلسی)

فصل اول : کلیات تحقیق